

# Mål – och budget 2017 -2019



*Antagen av kommunfullmäktige xx-xx-xx*

## **Vision, styrmodell och mål**

### **Vision 2025**

#### **Bollebygds kommuns vision :**

#### ***Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge***

Bollebygd med 12 000 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygd är människorna trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetter flygplats och Göteborgs Hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner. Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

## **Styrmodell**

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. Styrmodellen kommer ses över under 2016.

## **Övergripande mål, nämndsmål och nyckeltal**

Kommunfullmäktige utöver styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndsmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndsmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut. För att begränsa antalet nämndsmål kompletteras nämndsmålen med ett antal nyckeltal.

Nedan redovisas av kommunfullmäktige angivna nämndsmål 2017 kopplat till kommunens övergripande mål.

## **Ökat arbetsdeltagande**

### **Kommunstyrelsen**

- Kommunen ska senast 2018 vara bland de 50 kommuner som rankas högst i Svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat. I ranking 2017 ska kommunens placering i Svenskt näringsliv vara plats 100 eller bättre.
- Resande med kollektivtrafiken ska öka
- Vid upphandlingar ska kollektivavtal och meddelarskydd krävas
- Sjukfrånvaron ska minska

### **Bildnings- och omsorgsnämnden**

- Kommunen ska erbjuda fler funktionsnedsatta praktik eller arbete
- Skapa möjligheter till sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden

**Samhällsbyggnadsnämnden**

- Andel hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 90 procent vid utgången av år 2020

**Trygga och goda uppväxtvillkor****Bildnings- och omsorgsnämnden**

- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan.
- Barnens trygghet i skolan ska öka

**Åldrande med livskvalitet****Bildnings- och omsorgsnämnden**

- Göra det möjligt för våra omsorgstagare att tillsammans få leva ett självständigt liv i sin egna valda miljö.

**Samhällsbyggnadsnämnden**

- Fler av kommunens lokaler ska vara tillgänglighetsinventerade och inlagda i VGR:s tillgänglighetsdatabas

**Hållbar livsmiljö****Kommunstyrelsen**

- Kommunen ska fastställa och börja arbeta med strategiska miljömål
- Utveckla samarbetet med idrotts- och fritidsföreningar, byalag, pensionärsorganisationer och andra utvecklingsgrupper

**Bildnings- och omsorgsnämnden**

- Biblioteket ska utvecklas till en kulturnötesplats
- Måltidsverksamheterna ska kravcertifieras

**Samhällsbyggnadsnämnden**

- Kommunens beroende av fossilbränsle ska minska

- Giftfria inomhusmiljöer för barn och unga ska främjas

## Nyckeltal

Tabell 1 Nämndernas nyckeltal 2017

Nämnd	Nyckeltal	Aktuellt värde	Datum för värde	Grön	Gul	Röd
KS	Befolkningsutveckling	1,7%	20151231	>1%	0,7-1%	>0,7%
KS	Arbetslöshet 16-64 år	2,2%	20151231	<3%	3-4%	>4%
KS	Arbetslöshet 18-24 år	2,8	20151231	<4%	4-5%	>5%
KS	Nöjd-Region-Index	64	2013	>60	57-60	<57
KS	Nöjd-Medborgar-Index	57	2013	>53	50-53	<50
KS	Nöjd-Inflytande-Index	42	2013	>40	37-40	<37
KS	Hållbart medarbetarengagemang	73	2015	>77	72-76	<81
KS	Trygg och säker kommun (ranking)	9	2015	<25	25-100	>100
KS	Ungas delaktighet och inflytande	48%	2014	>50	40-50	<40
KS	Antal anmälda fall av skadegörelse per 1000 invånare	5,5	2015	<5	5-10	>10
						<75
						>30
SBN	Bemötande och tillgänglighet	92	2015	>85	75-85	<75
SBN	Utläckage vattenledningsnäten: - Olsfors - Töllsjö - Bollebygd	27,5% 18% 27%	2014	<20	20-30	>30
SBN	Andel nöjda kunder av dem som varit i kontakt med kommunen i tekniska frågor. Källa: Kritik på teknik	53	2013	>80	50-70	<50
SBN	Mängd insamlat hushållsavfall (avfall från hushåll samt därmed jämförligt från annan verksamhet) (kg/person). Källa: avfall web	416 kg	2014	<416	416-520	>520

BON	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-14 år	22,7	2014	>17	14-17	<14
BON	Meritvärde i år 9, lägeskommun, genomsnitt 17 ämnen	226,3	2015	>218	211-217	<212
BON	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	84,6 %	2015	>81 %	78-80	<77 %
BON	Invånare 16-64 år som är arbetslösa el. i konjunkturberoende program, andel	4,8	2014	< 5,1	5,2-6,0	>6,0
BON	Utförd och dokumenterad smärtskattning med validerat instrument sista levnadsveckan	70,4	2015	> 90 %	76-89	< 75 %
BON	Elever som deltar i musik- eller	13	2014	>25		

	kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)					
BON	Anställda i förskolan, andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen	46	2014	>75	43-75	<43
BON	Andel ekologiska livsmedel	35	2015	>40	25-40	<24
BON	Brukare med mer än 120 timmar/månad hemtjänst	3	2013 (mars)			

## Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet ”god ekonomisk hushållning”:

*”Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar.”*

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller ej krävs att det formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten står i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Kommunfullmäktige beslutar i budget om övergripande mål för respektive styrelse och nämnds verksamhet vilka är i av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 procent av kommunens intäkter för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 procent av kommunens investeringar finansieras med egna medel.
- Sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder).



## **Utredningsuppdrag**

Utreda möjligheterna för kommunen att starta en familjecentral i samverkan med VGR

Utreda möjligheterna att utveckla en träffpunkt för äldre kring Bollegården samt tillmötesgå behovet av administrativa lokaler

Att i samarbete med Västtrafik utreda förutsättningarna för utbyggnad av pendelparkeringen vid stationen

## Ekonomi

### Intäkter under planperioden 2017-2019

#### 2.1.2 Skatter och statsbidrag 2017-2019

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas i detta dokument uppgå till 8 940 den 1:e november 2016, vilket motsvarar en ökning med 97 invånare jämfört med 1:e november 2014. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2016-04-28. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21:59.

**Tabell 2: Skatter och generella statsbidrag 2017-2019 (tkr)**

År	2017	2018	2019
Invånare, 1 nov föregående år	8 960	9 140	9 320
Utveckling förvärvsinkomster %	5,2%	4,3 %	4,3 %
Förvärvsinkomster	1 976 000	2 061 000	2 150 000
Skattesats	21,59	21,59	21,59
<b>Skatteintäkt, tkr</b>	<b>427 000</b>	<b>445 100</b>	<b>464 200</b>
<b>Inkomstutjämning</b>	52 265	54 519	56 876
<b>Regleringsbidrag, tkr</b>	<b>-2 199</b>	<b>-4 468</b>	<b>-7 018</b>
<b>Kostnadsutjämning, tkr</b>	-851	-864	-874
<b>LSS-utjämning tkr</b>	-5 174	-5 254	-5 341
<b>Kalkyl Kommunal fastighetsavgift</b>	<b>15 999</b>	<b>15 999</b>	<b>15 999</b>
Generellt statsbidrag, välfärdssatsning	4 960	3 968	3 158
<b>Summa skatter och statsbidrag, tkr</b>	<b>492 000</b>	<b>509 000</b>	<b>527 000</b>

De olika delarna i det kommunala utjämningsystemet består av nedanstående delar. Syftet med utjämningsystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

**Inkomstutjämning** utjämnar skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting. Från 2005 är det staten som genom ett bidrag betalar huvuddelen av inkomstutjämningen. Samtidigt avskaffades det generella statsbidrag som tidigare utgick till kommuner och landsting. Systemet utgår från det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattekraften). Underlaget för kommuners inkomstutjämning beräknas som skatteutjämningsunderlaget minus kommunens eget skatteunderlag. Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa.

**Regleringsbidrag:** statens finansiering av inkomstutjämningen styrs av utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget. Eftersom staten inte vet på förhand vad kostnaden för inkomstutjämningen blir ingår i utjämningsystemet en regleringspost i form av regleringsbidrag/regleringsavgift. Denna post används för den ekonomiska regleringen av den kommunala finansieringsprincipen samt för att reglera effekterna av andra åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp som staten beslutat tillföra får kommuner eller landsting ett regleringsbidrag på kvarvarande belopp och vice versa.

**Kostnadsutjämningen** syftar till att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Utjämningen ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera denna service, det vill säga sådana skillnader som inte kommuner och landsting inte själva kan råda över. Utjämningen ska däremot inte ske för kostnadsskillnader som beror på skillnader i vald servicenivå, kvalitet, avgiftssänkning och effektivitet.

## **Driftbudgetramar 2017**

### **Aktuell budget**

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

### **Effekt fattade beslut**

Här redovisas konsekvensen av beslut som är fattade efter det att föregående års budgetram beslutades i kommunfullmäktige i juni (alternativt november). Beloppet under bildnings- och omsorgsnämnden avser ökad ram för ny hyra Bollebygdskolan samt tilldelad ramökning från ofördelade medel avseende LSS-insatser.

### **Befolkningsförändringar**

Bildnings- och omsorgsnämnden kompenseras för ökade volymer inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg. används en servicegrad. Förändringen i befolkningen multipliceras med en servicegrad för att få fram en förändring av budgetramen. Servicegraden beskriver hur stor andel av kommunens invånare i ett åldersintervall som använder sig av verksamheten

Det är av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas några förändringar i servicegraden.

För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet. I materialet används kommunens enhetskostnader enligt SCB:s räkenskapssammandrag föregående år som indexeras till aktuellt budgetårs nivå. Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar inte beaktas i denna budgetmodell. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2017.

**Tabell 4: Aktuella prestationer i budgetramar 2017**

<b>Prestationer</b>	<b>2016</b>	<b>Förändring</b>	<b>2017</b>
Förskola	520	0	520
Fritidshem	448	27	475
Förskoleklass	124	7	131
Grundskola inkl särskola	1 031	69	1 100
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	278	18	296
Hemtjänst	124	2	126
Särskilt boende	77	1	78

## **Indexering**

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexeras. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkts- och kostnadsslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse 2016).

## **Politiska prioriteringar**

Här förs konsekvenser av politiska prioriteringar in i budgetmodellen. Det kan till exempel handla om kvalitetsförstärkning inom verksamheter. I budget 2017 tillförs medel enligt följande politiska prioriteringar:

- Normen för barn i hushåll med långvarigt försörjningsstöd höjs med 100 kr per månad, beräknad kostnad **-50 tkr**
- Fria resor för kommuninvånare över 65 år införs, - **550 tkr**
- Arbetskläder inom bildning- och omsorgsförvaltningen, **-200 tkr**
- Utvecklingsstrateg, **-750 tkr**
- Detaljplan Rinna, **-500 tkr**
- Trygghetsgaranti för kommuninvånare över 90 år
- Rehab-pott, överföring av medel från 80-90-100
- Bredband **-240 tkr** (samhällsbyggnadsnämnden). Genomförande av bredbandsstrategi är prioriterat och insatser med hjälp av konsult krävs för att denna strategi ska kunna genomföras.
- Kulturskolan, minska/ ta bort kön, **-200 tkr**
- Vuxenutbildning ( statsbidrag )

- Volymökning IT, **-300 tkr**
- Sinnernas park/ uterum Bollegården, **-100 tkr**
- Integration/ modersmål, **- 1 000 tkr**
- Bollebygdsskolan, **- 1 000 tkr**

Bollebygds ridklubb har inkommit med en ansökan avseende byggande av stall samt byggnad

för personal och uppehållsutrymmen. Totalt är investeringen på 3,5 mnkr där kommunens

bidrag är 1,4 mnkr fördelat på tre år, 2017-2019. I denna budget anslås 433 tkr för 2017.

### **Förändringsuppdrag**

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringstryck.

Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och

därmed påverka verksamheter i olika grad. 2017 är förändringsuppdraget 0,4 % generellt.

**Tabell 5: Förändringsuppdrag per nämnd 2017**

	<b>KS</b>	<b>BON</b>	<b>SBN</b>
Generellt förändringsuppdrag	-224	-1 409	-125

### **Ofördelad budget**

Här reserveras medel som främst är avsedda för att kompensera förändringar i prestationer. Syftet med denna ofördelade budget är att möta upp mot förändringar i befolkningen som påverkar behovet av kommunal service. Rutinen för att erhålla medel ur denna ofördelade budget är att framställan ska till kommunstyrelsen i god tid före bokslut så att beslut hinner tas innan bokslut behandlas i respektive nämnd. För år 2017 finns medel avsatta för ofördelad budget med 9 000 tkr. Medel reserveras från den ofördelade budgeten med anledning av utredningsuppdrag avseende sjukfrånvaro.

### **Lönerörelse**

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymme som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar. I budget 2017 uppgår indexeringen för löner till 3 procent totalt för kommunen. Denna indexering innebär ett utrymme varierande lönenivåer beroende på prioriteringar av olika yrkesgrupper.

### **Räntenetto**

Här budgeteras kostnader för räntenetto som uppstår med anledning av bland annat lånefinansiering.

### **Resultatmål**

Här redovisas vilket resultatmål som kommunen har för budgetåret samt vad det innebär för resultat i tkr. I budget 2017-2019 budgeteras ett resultatmål på 4,0 procent vilket innebär ett resultat på ca 20,0 mnkr. På så vis kan en större andel av årets investeringar finansieras med egna medel.





## Driftbudgetramar 2017-2019

Tabell 7: Driftbudgetramar 2017-2019 (tkr)

Nämnd	2017	2018	2019
Kommunfullmäktige	-1 363	-1 370	-1 377
Revisionen	-809	-828	-847
Valnämnd	-47	-48	-49
Överförmyndare	-750	-750	-750
Kommunstyrelse	-55 861	-56 409	-57 077
Bildnings- och omsorgsnämnd	-353 139	-355 736	-358 731
Samhällsbyggnadsnämnd	-31 076	-31 172	-31 168
Jävsnämnd	-70	-70	-70
<b>Summa nämnder</b>	<b>-443 115</b>	<b>-446 383</b>	<b>-450 069</b>
Ofördelad budget	-9 000	-12 000	-19 000
Lönerörelse	-15 300	-23 400	-31 600
Anläggningsbidrag	-433	-493	-480
Politiska prioriteringar	0	0	0
Räntenetto	-4 000	-5 000	-6 000
<b>Summa centralt</b>	<b>-28 733</b>	<b>-40 893</b>	<b>-57 080</b>
<b>Summa verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-472 448</b>	<b>-487 276</b>	<b>-507 149</b>
Skatter & Statsbidrag	492 000	509 000	527 000
<b>Budgeterat resultat</b>	<b>20 152</b>	<b>21 724</b>	<b>19 851</b>

## 2.4 Resultaträkning 2017-2019

Tabell 8: Resultaträkning 2017-2019

Belopp i tkr	Budget 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	81 600	83 600	86 000
Verksamhetens kostnader	-529 448	-544 376	-564 149
Avskrivningar	-20 000	-21 500	-23 000
Jämförelsestörande poster	0	0	0
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-467 848</b>	<b>-482 276</b>	<b>-501 149</b>
Skatteintäkter	426 000	445 000	464 000
Generella statsbidrag och utjämning	66 000	64 000	63 000
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-4 000	-5 000	-6 000
<b>Resultat efter skatteintäkter och finansnetto</b>	<b>20 152</b>	<b>21 724</b>	<b>19 851</b>
Extraordinära poster	0	0	0
<b>Årets resultat</b>	<b>20 152</b>	<b>21 724</b>	<b>19 851</b>

## Balans- och finansieringsbudget 2017-2019

Tabell 9: Balansbudget 2017-2019 (tkr)

Belopp i mkr	Budget	Prognos	Prognos
TILLGÅNGAR	2017	2018	2019
Anläggningstillgångar	497 000	576 000	701 000
Omsättningstillgångar	148 052	152 776	144 627
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>645 052</b>	<b>728 776</b>	<b>845 627</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>			
<b>Eget kapital</b>			
Eget kapital vid årets början	215 900	236 052	257 776
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Årets resultat	20 152	21 724	19 851
<b>Summa eget kapital</b>	<b>236 052</b>	<b>257 776</b>	<b>277 627</b>
<b>Avsättningar</b>			
Avsättningar för pensioner	30 000	32 000	34 000
<b>Summa avsättningar</b>	<b>30 000</b>	<b>32 000</b>	<b>34 000</b>
<b>Skulder</b>			
Långfristiga skulder	299 000	359 000	454 000
Kortfristiga skulder	80 000	80 000	80 000
<b>Summa skulder</b>	<b>379 000</b>	<b>439 000</b>	<b>534 000</b>
<b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>	<b>645 052</b>	<b>728 776</b>	<b>845 627</b>

Tabell 10: Finansieringsbudget 2017-2019 (tkr)

	Budget 2017	Prognos 2018	Prognos 2019
<b>DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</b>			
Årets resultat	20 152	21 724	19 851
Justering för av - och nedskrivningar	20 000	21 500	23 000
Justering för gjorda avsättningar	2 100	2 250	2 400
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
<b>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</b>	<b>42 252</b>	<b>45 474</b>	<b>45 251</b>
<b>Förändring av rörelsekapital</b>			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	-17 500	-30 500	-20 500
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
<b>Förändring av rörelsekapital</b>	<b>-17 500</b>	<b>-30 500</b>	<b>-20 500</b>
<b>Kassaflöden från den löpande verksamheten</b>	<b>24 752</b>	<b>14 974</b>	<b>24 751</b>
<b>INVESTERINGSVERKSAMHETEN</b>			
Investering i materiella tillgångar	-73 670	-79 080	-124 600
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	-0	-0	-0
Försäljning av finansiella tillgångar	0	0	0
<b>Kassaflöden från investeringsverksamheten</b>	<b>-73 670</b>	<b>-79 080</b>	<b>-124 600</b>
<b>FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</b>			
Förändring långfristiga skulder	49 000	60 000	95 000
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
<b>Kassaflöden från finansieringsverksamheten</b>	<b>49 000</b>	<b>49 000</b>	<b>95 000</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>82</b>	<b>-4 106</b>	<b>-4 849</b>
<b>Likvida medel vid årets början</b>	<b>59 000</b>	<b>59 082</b>	<b>54 976</b>
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>59 082</b>	<b>54 976</b>	<b>50 127</b>

## Investeringsbudget 2017, plan 2018-2019

Kommunen är sedan ett par år tillbaka i en period av stora investeringar. Dessa har bland annat utgjorts av byggnation ny skola, exploateringar och . Investeringarnas sammanlagda storlek medför att kommunens finansiella ställning försvagas.

Investeringsbudgeten inklusive exploateringar uppgår under de kommande tre åren (2017-2019) till drygt 345 mnkr, att jämföra med kommunens totala anläggningstillgångar vid utgången av 2015, 335 mnkr. Ifall man även tar

hänsyn till de investeringar som görs under 2016 kommer de samlade anläggningstillgångarna fördubblas mellan 2016 och 2019.

Eftersom kommunens investeringsutrymme under perioden, det vill säga den andel av investeringar som kan genomföras med egna medel, enligt budget uppgår till 132 mnkr kommer ca 210 mnkr att behöva finansieras genom lån under perioden. Den ingående totala låneskulden vid 2016-års utgång beräknas till ca 250 mnkr ifall ytterligare 67 mnkr lånas upp under 2016.

**Tabell 3 Utveckling av låneskuld 2017-2019 (tkr)**

	<b>Ingående låneskuld</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
Upptagande av nya lån		49 000	60 000	95 000
<b>Total låneskuld tkr</b>	<b>250 000</b>	<b>299 000</b>	<b>359 000</b>	<b>454 000</b>

Investeringar och exploateringar för kommande år är budgeterat och planerat enligt nedanstående tabell.

**Tabell 11: Investeringsram 2017-2019 (tkr)**

<b>Investeringsram tkr</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
Exploatering	17 500	30 500	20 500
Kommunstyrelsen	1 600	2 100	2 600
Bildnings- och omsorgsnämnden	1 300	1 300	1 300
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad vht	57 000	61 750	105 200
Samhällsbyggnadsnämnden, avgiftsfinansierad vht	13 770	13 930	15 500
<b>Summa tkr</b>	<b>91 170</b>	<b>109 580</b>	<b>145 100</b>

Av bilaga 1 framgår hur investeringsramen för respektive år fördelas på investeringsobjekt för perioden 2016-2018.

## Bilaga 1

## Investeringsbudget (inklusive exploateringar) 2017 samt plan för 2018-2019

Objekt	2017	2018	2019
<b><u>Park, fritid</u></b>			
Skattegårdsparken	2 500		
Tingshusparken	300		2 500
<b><u>Gata</u></b>			
Kommunala gång & cykelvägar	1 500	550	
Gång- och cykelväg, Brandshed	6 000		
Gång- och cykelväg, Göteborgsvägen m m	3 000		
Olsfors fardämpande åtgärder	200		
<b><u>Fastighet</u></b>			
Bollebygdsskolan åk f-6	13 800		
Ny skola, förskola, idrottshall	5 000	50 000	90 000
Ombyggnad matsal, Örelundsskolan	500		
Boende LSS	13 000		
Strategiska mark- och fastighetsförvärv	10 000	10 000	10 000
<b><u>Kommunkansli</u></b>			
IT	1 000	1 500	2 000
Reinvesteringar	600	600	600
<b><u>Bildnings- och omsorgsnämnden</u></b>			
Årligt anslag reinvesteringar	1 300	1 300	1 300
<b><u>Samhällsbyggnadsnämnden</u></b>			
Fiber			1 500
Årligt anslag reinvesteringar	1 200	1 200	1 200
<b>Delsumma skattefinansierad verksamhet</b>	<b>59 900</b>	<b>65 150</b>	<b>109 100</b>
<b><u>Renhållning</u></b>			
Åtgärder på Råssa ÅVC	8 470	1 430	
<b><u>Va</u></b>			
Reservvattenförsörjning Bollebygd		7 500	7 500
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	500	500	4 000
VA-plan	300		
Övervakningssystem VA-verken	500	500	
Reinvesteringar VA-nät	4 000	4 000	4 000
<b>Delsumma intäktsfinansierad verksamhet</b>	<b>13 770</b>	<b>13 930</b>	<b>15 500</b>
<b><u>Exploateringar</u></b>			
Exploatering Prästgårdsgärdet/ Fjällastorp		5 000	5 000
Exploatering Bergadalen etapp 2 kostnad	2 000	10 000	
Exploatering ny stadsdel	15 000	15 000	15 000
Diverse plankostnader	500	500	500
<b>Summa exploateringar</b>	<b>17 500</b>	<b>30 500</b>	<b>20 500</b>
<b>Totalsumma</b>	<b>91 170</b>	<b>109 580</b>	<b>145 100</b>

